

27.04.2020

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@mmm.fi

Viite: Lausuntopyyntö 2.3.2020, dnro VN/4574/2020, MMM

LAUSUNTO POROJEN AIHEUTTAMIEN VAHINKOJEN ARVIOIMISTA JA KORVAUSRIITOJEN RATKAISUA KOSKEVIEN SÄÄNNÖSTEN UUDISTAMINEN LUONNOKSESTA

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi poronhoitolain muuttamisesta sekä siihen liittyvistä asetusluonnoksista.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi poronhoitolakia siten, että nykyiset kuntakohtaiset arvioimislautakunnat, jotka ratkaisevat ensiasteena porojen aiheuttamien vahinkojen korvaamista ja alueiden aitaamista koskevat riidat lakkautettaisiin. Tämä merkitsisi lainkäyttötoimivallan siirtymistä yleisille tuomioistuimille. Poronhoitoaluetta varten perustettaisiin puolueeton asiantuntijaelin, porovahinkolautakunta, jonka tehtävän olisi antaa pyynnöstä lausuntoja siitä, ovatko porot aiheuttaneet poronhoitolaissa korvattavaksi säädettyä vahinkoa ja mikä on vahingon suuruus sekä mikä on paliskunnan aitaamisvelvollisuus.

Esityksen tavoitteena on poistaa ongelmat, jotka liittyvät nykyisen riidanratkaisutoiminnan puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen. Tavoitteena on luoda menettely, jonka avulla porojen aiheuttamia vahinkoja ja aitaamista voitaisiin arvioida asiantuntevasti, kohtuullisin kutannuksin ja molempia osapuolia kuullen ja joka edistäisi sovintoratkaisuun pääsyä asianosaisten kesken.

Hallituksen esitysluonnos

Kainuun maakunnan alueen kolme pohjoista kuntaa Hyrynsalmi, Puolanka ja Suomussalmi kuuluvat osittain poronhoitoalueeseen ja alueella toimii viisi erillistä paliskuntaa. Poronhoidon ja muun maankäytön yhteensovittaminen Kainuun pohjoisosissa on tärkeää ja sitä tehdään eri suunnittelutasoilla maakuntakaavoituksesta alkaen. Suunnittelun ja eri osapuolten yhteistyön avulla on voitu välttää ristiriitatilanteet keskeisissä maankäyttökysymyksissä.

Porojen vapaa laiduntamisoikeus aiheuttaa ajoittain paikallisia ongelmia sekä ristiriitoja paliskuntien ja maanomistajien kesken. Poronhoitolain muutosluonnoksen mukaisesti kuntakohtaiset arviolautakunnat lakkautettaisiin ja arviointia varten perustettaisiin keskitetty porovahinkolautakunta, jonka tehtävänä olisi antaa pyydettäessä lausuntoja siitä, onko vahinko porojen aiheuttama ja myös arvio vahingon suuruudesta. Ristiriita-asiat ratkaisisi tuomioistuin. Porovahinkolautakunnan rooli asiaa koskevassa päätöksenteossa jää lakiluonnoksen perusteella epäselväksi. Porovahinkolautakunnan antaman lausunnon kustannusten sitominen riidan lopputulokseen aiheuttaa tältä osin epäselvyyttä lausunnon pyyntövaiheessa eikä suunnitellussa muodossa edistä sovintoratkaisun syntymistä. Vahingon laadusta ja ajankohdasta (esimerkiksi sadonkorjuu-aika) riippuen vahingon toteaminen ja korvausta koskeva päätöksenteko saattaa edellyttää nopeita ratkaisuja, joten edellä mainittujen lisäksi paikallisen viranomaisen asiantuntija-arviointi –mahdollisuus tulisi huomioida lain jatkovalmistelussa.

Postiosoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Laskutusosoite:
Kainuun liitto,
Ostolaskut
PL 401
87070 Kainuu

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuu.fi

Y-tunnus
2496992-4

Pankki:
Iban:
FI17 8119 9710 0090 04
BIC: DABAFIHH
OVT-tunnus:
003724969924

Internet
www.kainuu.fi

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että lain jatkovalmistelussa pyritään järjestelmään, joka kannustaa paikalliseen sovintoratkaisuun ja jossa porovahinkojen arviointi sekä riitatilanteen ratkaisu tapahtuisi viivytyksettä, kustannustehokkaasti sekä tasapuolisesti. Lakitekstin valmistelussa on syytä kiinnittää huomiota tekstin ja säädösten riippumattomuuteen ja tasapuolisuuteen mm. puhuttaessa ”vahinkoon myötävaikuttamisesta”, johon voi olla intressejä myös muilla, kun asianomaisella maanomistajalla.

Kainuun liitto

Hannu Heikkinen
suunnittelujohtaja